

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS
ORGANAS
LEIDZIA SPAUDOS D-JA
„SVIESA“
Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-0159
São Paulo. — Brasil.

Prenumeratos kaina:
Brazilijoje metams 10 milreisu, pusem.
6 milreisai.
Užsienin metams 15 milr. pusem.
8 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

S-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Rugsėjo - Setembro mėn. 19 d.

NR. 38 (402)

Dėl L. K. Bendruomenės apyskaitos

Lietuvių Katalikų Bendruomenė skaitoma, bent popierėje, skatlingiausia S. Paulo lietuvių organizacija. Kniptiktyvi organizacija L. K. Bendruomenė ypatingo veikimo neparodė. Faktiniai Bendruomenės veikimas pasireiškia tik lygiagrečiai su klebono — Bendruomenės pirmininko — išdiniško veikimu. Nesigilindami į Bendruomenės, kitap tariant klebono veikimą, norime tik šiek tiek apsisotiti ties piniginiiais reikalais.

Kadangi pati Bendruomenė yra katalikiškosios lietuvių visuomenės organizacija, tai ir jos pinigines įplaukas yra visuomenės. Visam pasauli yra toki tvarka, kad visuomeniškai pinigai yra tvarkomi viešai ir naudojami tik naudingam tikslui. Atskiri asmenai, kuriems yra pavesta visuomeniškų pinigų tvarkyti privatai savo poreikiams, žinotina, kad pinigai nebūtu išleidžiami nenaudingam tikslui. Visuomenės išu nesažinimai eikvotojai net teismo skaudžiai baudžiami.

Su L. K. Bendruomenės išsoms pas mus dedasi truputį keisti dalykai. Praeitais metais, kada bažnyčios Statybos fondo pinigai — 18.000 milreisu buvo be visuomenės žinios kažkur išleista mes tą faktą viešai paskelbėm. Kun. Sugintas — Bendruomenės pirmininkas tada Enig įleistas šoko, kad „Lietuvis“ į apskundęs pinigų išievojimo ir vadygija. Mes niekad nebuvome rašę, kad kun. Sugintas tuos 18.000 milreisu pasisavino, bet yra tikri faktai, kurie liūdiija, kad kun. Sugintas tuos pinigus buvo panaudojęs savo namo pirkimui. Tik po mėnesio laiko, kada dalieska viešai išliko, kun. Sugintas suskute be mekeno žinios panaudotus asmeniškais reikalais pinigus „sotvarkyti“. Ir tai dar nepavyko visko užlycinti. Kun. Sugintas viešai turėjo pasiskyti, kad 4.000 milreisu liet. bažnyčios pinigų paskolino vienam asmeniui.

Šiuet su Liet. Kat. Bendruomenės pinigais kartojasi irgi panaši istorija. Kaip žinome, prieš metus laiko kun. Sugintas pradėjo leisti grynai savo asmeniškais reikalams laikraštį „Šviesa“, kuris, ypač paskutiniu laiku, liko paskutiniu šlamitu. Iki šiol buvo manya kad savo laikraštį kun. Sugintas leidžia savo lėšomis. Tačiau dabar panė kejo, kad jis bulvarinis laikraštukas leidžiamas L. K. Bendruomenės pinigais ir per metus laiko davęs apie 10.000 milreisu gryno nuostolio.

Praeitam „Šviesos“ numery kun. Sugintas pasiskelbęs Bendruomenės iz-

dininku, skelbia piniginę apyskaitą. Ne suprantas dalyko žmogus, pasižiūrėjęs į paskelbtus skaitėmus tikrai pamanyš, kad kun. Suginto padarytas didelis ir gražus darbas. Tačiau reikia atversti antrąją medaio pusę. Apykaitoje nie ko nepasakoma, kur, kiek ir kada išleista. Pažymėtos tik bendros išaidų sumos. Pinigus išleisti kiekvienas sugeba ir moka. Tik nevisi moka išiešis ti juos naudingam tikslui. Šitokios apyskaitos paskelbtinas netko nepasako. Iš jos L. K. Bendruomenė, nei visuomenė dar nieko negali spręsti apie Bendruomenės piniginius reikalus. Visuomenė nori atikiiai žinoti štai ka: kur yra Lietuvoje V. Nalivaikos suriukt i ir išiekvoti pinigai, kas apmokejo „Šviesos“ 10.000 milreisu nuostolius, kokiams reikalams Bendruomenės pinigai eikvojami? Niekam nepaslapstis, kad V. Nalivaika L. K. Bendruomenei padarė apie kelis tūkstantčius milreisu nuostoliu. Bet Bendruomenės „išdiniškias“ kun. Sugintas savo apyskaitoje ne žodžio nepasako. Ar tai nesąmoniu kas žmonių apgaudinėjimas ir muikimmas. Ylos maie nepasiepsi. Nepavyks kun. Sugintui pasiepti jo nevyku sio Bendruomenės pinigų eikvojimo asmeniškais reikalams. Ateis laikas, kada visi kun. Suginto darbiai lieis viešumon. Nubluks prieš juos visi jo skelbiami kolonijai padaryti „nuopelnai“. Štai dėl ko kun. Sugintas taip ilvai vilkina Bendruomenės reikalų perdaviną naujam Klebonui kun. P. Ragnžinskui.

Lietuva pasirašė nepuolimo sutartį su Vokietija?

S. Paulo dienraštis „Folha da Manhã“ paskelbė telegramą iš Berlyno, kurioje pranešama, kad Lietuva pasirašiusi penkšmis metams nepuolimo sutartį su Vokietija. Taip pat pranešama, kad sutartyje susitarta su Lietuva ir dėl Klaipėdos krašto. Vokietija pasidžėdusi į Klaipėdos krašto reikalus nesikišti.

Teroras Ispanijoje

Civilinis karas baigia naikinti Ispanijos valstybę medžinginti ir moraliai. Per šį baisų karą pasireiškė di-

Žymus Amerikos lietuvių veikėjas Adv. J. BAGDŽIUNAS šią vasarą viešėjo Lietuvoje. Jis buvo „Laisvės Varjais“ sumanytojas.

džiausias ispanų tautos moralinis sumukimas ir „suzverėjimas. Naujausias žinios praneša, kad per paskutines 7 dienas Ispanijos legalistai sušaudė virš dviejų šimtų kunigų ir vienuolių. Taip pat sušaudyta dangybė suimtųjų sokielėjų Ispanijoje viespatauja baisus teroras.

P. Konsulas išvyko į Rio de Janeiro

Lietuvos - Brazilijos prekybos sutarties reikalais į Rio de Janeiro išvyko Lietuvos Konsulas p. P. Gaučys. J. S. Paulo P. Konsulas žada grįžti rugsėjo 21 dieną.

Pamaldos lietuviams

S. Paulo Liet. Kolonijos Kapelionas kun. P. Ragažinskas šį sekmadienį pamaldas lietuviams laikys: Vila Anastazioje 8 val. ryto ir 11 val. sumą su pamokslu Šv. Antano do Pary bažnyčioje.

Naujas laikraštis „O Baltico“

Du žinomi S. Paulo latvių studentai renčiasi pradėti leisti naują žurnalą portugalų kalba, pavadintą „O Baltico“. Žurnalas skiriamas Baltijos val-

tybių — Latvijos, Lietuvos ir Estijos reikalams. Žurnalas bus supažindinama Brazilijos visuomenė su Baltijos kraštais ir tautomis, žurnalą redaguos vienas jaunas latvių žurnalistas, baigęs S. Paulo universitetą. Žurnale bendradarbiauti iš lietuvių pakviesti: P. Konšulas P. Gaučys, ats. kap. J. Čiuvinas, St. Vancevičius ir A. Majus.

Nesantaika Argentinos lietuvių kolonijoje

Mūsų korespondentas iš Buenos Aires praneša apie didelę nesantaiką Argentinos lietuvių kolonijoje. Pastaruju laiku Buenos Aires lietuvių inteligentų tarpe vaidai ir ginčai pasiekė aukščiausiojo laipsnio.

Ne vien tik pas mus kolonijoje nesantaika. Kaip dangų taip ir ant žemės. Tuo, žinoma, džiaugtis otenka, kad lietuviai savo tarpe nemoka gražiai ir žmoniškai sugyventi.

Ispanijoje „išlėjo“ pusė milijono Lietuvos litų

Nors su Ispanija Lietuva didesnių prekybinių santykių ir neturėjo, tačiau kasmet lietuviškios firmos ten parduoda celulozės maždaug 5 milijonų litų sumai. Dabar Ispanijoje kitus vidaus karui, vietinėse prekybinėse firmose, kurios pirkdavo celulozė, liko skolingos Lietuvos firmoms pusė milijono litų. Kitas firmas yra garantavusi Ispanijos vyriausybė. Dabar Lietuvos pirkliai daro žygių atgauti iš ten „išlėjusius“ savo pinigus.

Tsb.

Kiek kavos medelių yra S. Paulo estade

Naujausiomis statistikos žiniomis, visame S. Paulo estade yra 1 560.490.283 kavos medeliai (tai yra virš pusatro milijardo). Kavos kultūra S. Paulo estade labai išsiplėtusi.

TIK „LIETUVY“ PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

Pasiruoškite

Vykti į Vila B los choro rengiama **KONCERTA — VAKARA**, kuris įvyks š. m. rugsėjo 26 d. S. Paulo Caetane, Lezio salėje, rua Rio Branco, 45. Tąd visi, kas gyvas ir galite krutėti, atvykite pasiklausyti lietuviškų dainų, monologų ir kupletų. Bus suvadinta vieno veiksmo komedija „VASAROTIJA!“, kuri suteiks jums daug juoko. Kas tik norite pakviti, pasilinksmiti ir pasijuokti prašome atsilankyti į šį **GRAND VAKARA**. Griežt visiems gerai žinomas p. OGZEVAILOS VEDAMAS DŽAZ-BANDAS. Pradžia 8 val. vakaro. Pabaiga 4 val. ryto. **NEPASILIKITE NAMIE!!!**

..... Visi!!!

LIETUVOJE

F. Vaitkus atsiuntė laišką

Lietuvos aero klubo pirmininkui prof. Zemaičiui transatlantinis laiškas, Feliksas Vaitkus atsiuntė laišką, kuriame rašo, kad jis šiuo laiku Nils-Konto valstybės studijuojas aerotechniką, kad mūsų centrinio pašto išleistas F. Vaitkus pašto ženklas Amerikos filatelistai labai domisi, mokėdami už tuos ženklus dideles sumas pinigų. Be to, F. Vaitkus prašo jam atsiųsti dailininko Pundžiaus nuotrauką jo biustą.

Baudžiamos įmonės už įstatymo nesilaikymą

Šiomis dienomis kelios Kauno lentpiuvės, už darbo apsaugos įstatymų bei taisyklių nesilaikymą nubaustos administratyvia būdu įvairiomis piniginėmis baudomis.

Atvyks Amerikos lietuvių delegacija

Greitu laiku į Kauną atvažiuos Amerikos lietuvių delegacija, kuri tarsis su vyriausybės ir privačių firmų atstovais dėl akcinės bendrovės sudarymo prekybos laivynui steigti. Amerikos lietuviai jau seniai yra iškelę sumanymą įsteigti tokia bendrove, bet norima, kad toji bendrovė dalyvautų ir Lietuvos vyriausybė.

Vokiečių piliečių Lietuvoje daugiau kaip lietuvių Vokietijoje

Su Vokietija dėl darbo leidimų jau galutinai susitarta. Kurie darbo leidimai lixi šiolei veikė, jie bus pratęsti ir toliau. Darbo leidimai veikia nuo 1936 m. liepos mėn. 31 d. 12 mėnesių atgal. Šiuo metu Lietuvoje vokiečių yra daugiau kaip Vokietijoje lietuvių.

Atostogas darbininkams paskirė rugpjūčio mėn.

Dabartiniu metu visos stambios Kauno įmonės savo darbininkus jau

aprupino atostogomis. Tačiau visokios smulkesnės įmonės darbininkams atostogų vis dar neduoda, o pats kražiausias atostogavimo laikas baigiasi. Todėl Kauno miesto darbo inspektorius Lautermoza tą įmonių darbininkams, kurie dar negavo iki šioliai atostogų, nuo rugpjūčio mėn. 25 d. paskirė atostogavimo laiką.

Lietuva transliuos Amerikos koncertą Europai.

Pereitais metais gruodžio mėn. 8 d. Lietuva per Kauno radio stotį ir per Londoną transliavo lietuviškų dainų ir muzikos koncertą Amerikai. Dabar Kaune gauta žinių, kad Amerikos radio stotį bendrovė rengia didelį koncertą Europai. Šį koncertą pertransliuos Kauno ir Klaipėdos radio stotys. Koncertas bus rugsėjo mėn. 20 d. vakare. Jis tęsis pusę valandos.

Tsb.

Lietuvoje steigiamos valstybinės viešiosios bibliotekos.

Rugsėjo mėn. pradžioje Lietuvoje buvo paskelbtas valstybinio viešųjų bibliotekų, vaikų darželių ir alkėtelių įstatymas, kuris pradės veikti nuo rugsėjo mėn. 1 d. Įstatymo numatyta, kad viešųjų bibliotekų tikslas yra parūpinti visuomenei geras lektūras, plėsti visuomenėje knygų skaitymą ir rinkti kultūrinės vertės spaudinius lietuvių ir kitomis kalbomis. Šios bibliotekos yra švietimo ministerio žinioje. Bibliotekas gali laikyti valstybės, savivaldybės ir privatiniai asmenys. Vaikų darželiui laikomi priešmokyklinio amžiaus vaikams auklėti vasaros metu bus laikomos vaikų aikštelės. Jos bus švietimo ministerio žinioje, bet gaus švietimo ministerio leidimą, vaikų darželiams ir aikštelėms galės steigti ir savivaldybės teisiniai ir privatiniai asmenys.

Tsb.

Firmieji seimo posėdžiai.

Pirmas seimo posėdis įvyko rugsėjo 1 diena 10 val. ryto. Tame posėdyje buvo išrinktas prezidentas ir seimo narių priesaika. Tą pačią dieną 12 v. įvyko iškilmingas seimo atidarymas, kuriame dalyvavo Valstybės Prezidentas ir ministerių kabinetas. Nuo rugsėjo 25 dienos reguliariai pradės veikti seimo raštuvai.

Koks bus Palangos baseinas.

Palangos kurorto valdyba apskaičiavo, kad Palangoje baseiną įrengti kaštuos apie 300.000 litų. Baseinas bus moderniškas, su dirbtinomis bangomis ir kitais jūrų maudyklės pažymiais. Baseine galima bus maudytis nuo gegužės 15 d. iki rugsėjo 15 d., kas žymiai prailgins vasarą sezoną.

Šiuo laiku ruošiamas smulkus baseino planas, o po to prasidės baseino statyba. Baseino statyba bus vykdoma šio mėn. Nemažus darbininkų skaičius gaus čia darbą.

Mergaitė turėjo po 6 pirštus.

Kaune Benediktinų g. 4 Nr. gyvenanti 8 metų mergaitė Apolonija Karaliūtė ant kojų ir rankų turėjo po 6 pirštus. Nuo rankų šeštieji pirštai jau ankščiau buvo nuimti, o nuo kojų prieš ketelį dienų padarė operaciją šeštuosius pirštus nuėmė gyd. Aleknavičius.

Eksportuos daug dobilų

Šiais metais dobilų sėklų derlius Lietuvoje yra gana geras. Kol kas dar nežinoma, kiek duos sėklų raudonųjų dobilų atobės, bet manoma, kad taip pat daugiau kaip pernai. Patenkinę savo krašto reikalavimus, didesni kiekiai dobilų sėklų galėsime eksportuoti užsienim. Juo labiau, kad eksportui galinumo yra, nes kai kuriuose kraštuose šiais metais dobilai menkai užderėjo, be to, atsirado nauja Vokietijos rinkta.

«Lietūkis» dobilų sėklų eksportui ruošiasi. Iš ūkininkų siunčiamas dobilas jau supirkinėja. Už centnerį ūkininkams dabar moka maždaug tokias kainas: už baltųjų 5 litus, už raudonųjų 10—15 litus. Tačiau kainos yra nepastovios, ir kas savaitę gali keistis. Šių metų pirmą pusmetį dobilų sėklų eksportuota 1.269 tonų už 2 milijonus 470 tūkstančių litų.

Lietuvių darbininkų atstovai reikalauja iš anksto susirūpinti bedarbiais.

Klaipėdos krašto seimelio lietuvių darbininkų atstovai įnešė į seimelio posėdį bedarbių aprūpinimo ir butų nuomos atpiginimo klausimą. Lietuvių darbininkų atstovai reikalauja, kad šiais metais iš anksto bedarbiais būtų susirūpinta, kad pasibaigus statybos sezonui, bedarbiams nereikėtų po mėnesį ar ilgiau vargti. Be to, reikalaujama įstatymų kelių sureguliuoti bei atpiginėti Klaipėdos mieste butų kainas, nes miesto magistratas tuo nesirūpina, o butų kainos nepagrįstai vis keliamos.

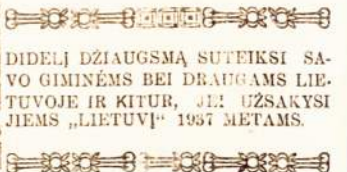
Prasidės prekybos derybos su Graikija.

Atitinkamos įstaigos jau baigė tyrinėti bei svarstyti klausimą ar apsimė kėti Lietuvai sudaryti kompensacinių prekybos sutartį su Graikija. Lietuva į Graikiją galėtų padidinti eksportą ceolitozės bei miso medžiagos prekių, o Graikija nori užtikrinti savo tabakų rinką Lietuvoje. Manoma, kad dar šiais metais bus pradėtos Lietuvos — Graikijos prekybos derybos. Graikija Lietuvai jau 1934 metais siūlė sudaryti prekybos sutartį.

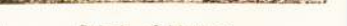
Žemės paėmimo iškilmės Palangoje

Rugpjūčio 20 d. 16 val. Palangoje įvyko iškilmingas žemės paėmimas. Žemė, kaip žinoma, bus vežama į Clevelandą (S. Amerikoje), kur įvyks Didžiojo Karo suvažiavimas.

Žemės paėmimo iškilmes rengė Draugija Užsienio Lietuviams Rėmti (DULR). Jos organizuotai dalyvavo šauliai, jaunlietuviai, mokytojų stovykla ir kiti. Iškilimų metu kalbėjo «Laisvės Varpa» iniciatorius amerikietis adv. Borden-Bagdžiūnas.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JER UŽSAKYSI JIEMS «LIETUVI» 1937 METAMS.

Ludži Pirandello.

Karstas.

(taša iš 37 Nr.)

Iškrujų jis mokėjo labai mažai, arba ir visiškai nemokėjo, dėka didžiulės virtinės įvairiausių priekabių, kurie nuvargindavo ir privedavo ligi nuosivilimo ištikimiausius tarnautojus.

Ir pabaigoj jis nuolat mėgdavo sakyti!

— O kas man darbo? Geležinkeliniai? Geležinkeliniai aš nevažinėju. Apšvietimas? Aš vakara's neišeinu iš namų. Man nieko nereikia. Tikrai truputį oro, kuriuo atsioju. Ar orą taip pat esate jūs pagaminę? Ar ir už orą, kuriuo aš atsioju, man reikia mokėti.

Iškrujų jis užsidarė savo vilioje, matęs užsiėmimą, kuris dar taip neseniai davė jam didžiulius pajamas. Jis reikia manyti, jau buvo susikrovęs daug pinigų. Kam jis manė juos po mirties palikti? Jis neturėjo nei tolimų nei artimų giminių. Pinigus jis galėjo pasiimti drauge su saviu į tą puikų karstą, kurį jis buvo įpėjęs sau paruoš

ti. Bet vėl? Bet dvaras ten, Kanatolijoj?

Kai Doičemaskolo drauge suabiem valstiebiais priėjo prie tvoros, namų sargas Turko, tartum jausdamas, kad viešbutininkas atėjo dėl jo, plktai priėjo prie tvoros. Priėbėgo ir senas tarnas, bet jis negalėjo šunies nei nuraminti, nei nuvaryti. Ir senajam Pikaroni, kuris sodo viduryje atlango skaitė, teko šunį pašaukti švilpesiu ir laikyti jį visa laiką už apkaklės, kol tarnas pririšo jį prie težio.

Doičemaskolo ne be tikslo buvo apšvietkęs šventadienikinis rūbais ir nusiskutęs. Šalia abiejų valstiečių, kurie buvo atėję tiesiog iš darbo, nuvargę ir nešvarūs, jis atrodė ypatingai pastoris. Tiesiog džiugu buvo matyti jo baltą, paravudį veidą, kurį dar maionesų darė ryškiai apgama dešiniame skruoste prie burnos.

Jis iėjo atnaron ir sušuko dirbtinai susijaudinęs:

— Koks didelis! Koks puikus gy

vyls! Tai bent sargas! Tokio nė aš kuo negali pakeiti.

Pikarone, suraukęs antakius ir primerkęs akis, murmėjo ir purtė galvą, lyg pritaridamas šiam pagyrimui. Tada jis paklausė:

— Ko jus norite? Sėskites.

Ir jis parodė į geležinius suolelius kurie stovėjo antanos pakraščiuose. Doičemaskolo pritraukė vienas suolelį prie stalo, o valstiečiams tarė:

— Jūs sėskites ten. Aš atėjau, jūs malonybė, pas jus, kaip pas įstatymų žinovą, vieno patarimo.

Pikarone išpūtė akis.

— Patarimo? Aš, mano mielas, dangiau nebesiverčiau advokatu, jau seniai.

— Aš žinau, — stačia įskisio Doičemaskolo, — tačiau, jūs malonybė, esate senas įstatymų žinovas. Amžina atils, mano vėlonos tėvas nuolat man sakė: «Klausyk senų žmonių». Be to, aš žinau, kokie sąžiningi yra jūsų patarimai. Dabar — tiems jauniems advokatom aš visiškai neciliu pasitikėti! Aš nesu kvailias... Aš atėjau pasiklausyti patarimo, kurį tik jūs vienas galite man duoti.

Pikarone vėl primerkė akis:

— Sakyk, aš klausau.

— Jūsų malonybė žino — pradėjo Doičemaskolo, bet Pikarone paraudo ir suriko:

— Aš daug ką žinau! Bet ka tu žinai? Žino, žino, žino... Kalbėk apie reikalia, mano mielas!

Doičemaskolo truputį sumišo, tačiau jis šyptelėjo ir pradėjo iš naujo: — Taip, seniore. Aš norėjau pasakyti, jog jūsų malonybė žino, kad Didžiojoj gatvej aš turu viešbutį.

— Medžietojų viešbuti, taip. Daug kartų esu ejęs pro jį.

— Eidami į Katanello. Ir, žinoma, jūs būsite pastebėję, kad lauke ant stalo, po stogelio man nuolat stovi kas nors valgomojų duona, vaisiai, kum pės.

— Pikarone linktelėjo galva.

— Ne tik pestobėjau, bet kartais net ir jutau.

— Jutote?

— Kai uostai žemę. Pats suprantai, entvės dulkes... Bet dabar gana, prie reikalo.

— Na, matote, seniore, — kalbėjo Doičemaskolo toliau, — sakysimė, kad man ant stalo šiuo atveju būvopadėtos dėros. Taigi, jūsų malonybė,

Gyva statyba Kaune

Kauno miesto statybos komisija šiais metais jau išpildė 1.700 statybos klausimų. Naujų namų leista pastatyti apie 800. Kauno mieste ir priemiesčiuose statoma visa eilė stambių statinių. Žalajame kalne Priskėlimo bažnyčia, Šančiuose, prie Juozapavičiaus prospekto, bažnyčia, Žalajame kalne, prie Radvilėnų pento, Šv. Antano bažnyčia, Karjūnų ramo prospekto, bažnyčia, Žalajame kalne akilijų institutas. Smulkesnių statinių itin gyva statyba Žalajame kalne ir priemiesčiuose. Nors vasara jau baigiasi, bet naujų statybos darbų dar vis pradeda. Be to, atliekama eilė kapitalių ir smulkesnių remontų.

Pradžiamis, 1935 metais, Kaune pastatyta 85 gyvenami mūriniai ir 220 gyvenami mediniai trobesiai, 128 negyvenami mūriniai ir 239 negyvenami mediniai namai, 2 viešo naudojimo namai, 5 prekybos ir pramonės įmonės. Iš viso pastatyta 674 namai ir 5 prekybos bei pramonės įmonės. Iš pagriūdžių įleista remontuoti 27 mūriniai ir 57 medinius trobesius, smulkii remonto darbų įvykdyta 223. Į Kauno statybą 1935 metais įdėta 7 milijonai 161 tūkstantis litų. Manoma, kad na mažiau Kauno statybon kapitalo bus investuota ir šiais metais.

Miestui pagražinti išleistas privačtinis nutarimas išskoboms tvarkyti. Be to, turi būti nudažyti namai, tvoros. Stogų dengimo atžalgium miestas padalytas į čerpių gontų ir skardos rajonus.

LAK šventė Palangoje

Grafi rugpjūčio 16 d. į Palangą sutraukė minias žmonių pasiūdėti Lietuvos Aero Klubo rengtos aviacijos dienos. Prie to žmonių supūdo, žinoma, daug prisidėjo ir įvykė Palangoje šv. Roko atšaidai. Prieš šventės pradžią, karo aerodrome jau buvo apie 15 tūkstančių žmonių, kurie su dideliu nekantrumu laukė šventės pradžios.

Į šventę atsilankė Tautos Vadas Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, krašto apsaugos ministras juok. Dirmantas, p. J. Tubelienė, prof. Žemaitis, Kretinosa komendantas pulk. Lutermozza, karo aviacijos viršininkas av. pulk. inž. Gustaitis, apskr. viršininkas Vaisins, daug žymių vasarotojų ir didžiausios minios žemaičių. Pradedamas šventę Aero klubo

lėktuvais LY-LAL perskrido pro Nikitę ir išleido iš sparnų dvi tautines vėliavas ir visų svečių dėmesys nukrypo į ankites padangę. Ypatingo dėmesio ir aploismentu susilaukė lakūnas Pyragius, atikęs įspūdingą figūrinį skraidymą su sklandytuvu «Nida», ir lakūnas Dženkaitis, išsritęs padangę su lėktuvu «Kregždė». Abu lakūnai, pirmą sykį dalyvavusius žemaičiams aviacijos šventėje, paliko neišdildomo įspūdio. Taip pat svečiai galėjo pasidžiaugti įspūdingu lakūnu Butkevičiaus ir Ašmensko vykusiu šoku iš lėktuvo su parašitais. Besibaigiant skraidymų programai, radosi didelis skraidių norinčių paskraidyti.

Aviacijos viršininkas av. pulk. inž. Gustaitis savo konstrukcijos «Anbo IV» paskraidino Tautos Vadą Valstybės Prezidentą Antaną Smetoną, iškilęs net 2500 metrų. Aero klubo lėktuvu «Kregždė» buvo paskraidinta p. Tubelienė, apskr. viršininkas Vaisins ir daug svečių.

Kiek vokiečiams paroduoda sviesto ir kiaušinių

Dėl sviesto ir kiaušinių vokiečiams pardavimo su tam tikromis Vokietijos įstaigomis susitarimų pasirašė «Pienocentras». Pagal jį vokiečiams per metus sviesto parduos apie 40.000 angliškių centnerių (1 angl. centneris turi 50 su aštuonolimis dešimtojomis kilogramo, tad už paprastą centnerį kiek didesnis), o kiaušinių — apie 15 milijonų. Tai yra maždaug tokli patys kiekiniai, koki buvo skirti Lietuvai šioje srityje anksčiau — paskutiniams metais prieš įvežimo sustojimą. Kaišnos Vokietijoje už sviestą bus gaunamos iš tikrųjų aukštesnės, negu kitose rinkose, apie 8—10 proc. Tačiau tai į bendras kainas didesnės įtakos padaryti negalės, nes į Vokietiją galimas paduoti sviestas sudarys ne daugiau kaip tik apie 15 proc. viso numatomo eksporto. Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Vokietijoje kainos yra daug aukštesnės negu kitur, tačiau praktikoje ta kaina labai sumažėja dėl esančių labai didelių muitų ir specialų įvežimo mokesčių. Už sviesto kilogramo įvežimą maito reikia mokėti 3/4 markės ir įvežimo mokesčio 2/5 markės.

Mūsų mokyklos.

Sao Paulo lietuviai turėtų didžiuotis savo mokyklomis. Deja, to nėra, ir pasakysiu ne dėl to, kad jos būtų plačios visuomenės ne pakankamai žinomos ir kaip galia, kad dažniausia patys mokytų tėvai nekreipia tinkamos atydzios pergalioja savas tėvų teises už stikle į nelaimingos pingos įvairiems spekuliantams, nieka bendra nei su mokykla, nei su ju vaikūčių auklėjimu neturintiems žmonėms, kurie ne tik tas mūsų su tokia auka ir pasišventimu iškurtas šventyklas neremia, bet atvirksčiai, ardo bei griaua. Tačiau nežūrint to, vis tik šiandien mūsų mokyklos sudaro įjymiausį mūsų kolonijos turta bei pažiba, jose giūdi mūsų viltis bei lūkesčiai, iš jų išėję žmonės pakels mus kai mes iš savo žemiškosios rykiuotės pasitrauksime.

Nežūrint to, kad mūsų visuomenė nepakankamai supranta bei įvertina tas mokyklas, nežūrint kai kurių tėvų (tie sa, tokių gana mažai tėra) tamsumo bei apsielidimo, vis tik turu pasakyti, kad jos mūsų kolonijoj sudaro visiems susipratusiems lietuviams pasididžiavimo objekta. Kad mano žodžiai nėra tušti, parodysiu mūsų mokyklas skaičiais, palyginamas su vienos turtingiausios ir skaitlingiausios kitų ateivių t. y. vokiečių kolonijos mokyklomis.

Štai kaip šiandien atrodo mūsų mokyklos:

D. L. K. Vytauto mokykla Villa Bella	152	106	106
Dr. V. Kudirkos mokykla Mooca	113	113	113
Vysk. M. Valančiaus mokykla Bom Retro	58	58	58
Dr. J. Basanavičiaus mokykla Villa Anastacio.	56	56	56
Iš viso 479 mokiniai ir 12 mokytojų (iš kurių 5 brazilai).			
Apytikriai vienam mokytojui atseina 40 mokiniai.			
Tuo tarpu vokiečių S. Paulo kolonijos mokyklos skaičiais atrodo šitai:			
Santo Amaro — 102 mokiniai ir 4 mokytojai	102	102	102
Santo Andre — 72 „ „ 2 „	72	72	72

Sant'Anna — 187	187	187	187
B. da Saude — 60	60	60	60
S. Caetano — 152	152	152	152
Campo Bello — 49	49	49	49
Santa Clara — 70	70	70	70
Villa Emma — 50	50	50	50
Gop. Picanço — 88	88	88	88
Lapa — 52	52	52	52
Vila Mariana — 720	720	720	720
Mooca—Braz — 152	152	152	152
Olinda — 810	810	810	810
Pinheiros — 100	100	100	100

Iš visa 2.564 mokiniai ir 110 mokytojai. Apytikriai vienam mokytojui atseina 23 mokiniai.

Kaip iš paduotų skaitmenų matyti, mūsų mokytojai dirba palyginti su vokiečiais daugiau kaip su dvigubu mokinių skaičium. Taip pat yra reikšmingas ir mūsų mokinių skaičius, nors toli gražu neatatinka, kai ir vokiečių, mūsų kolonijos dydį.

Padarytas gražus darbas turėtų paskatinti visus lietuvius, sulig išgalėmis, tas mokyklas remti kur tik galima materialiskai bei moraliskai, o ne trukdyti, kaip kai kurie neišmanėliai dabar daro. Tėvai, atmintike, kad mokyklose auga jūsų ir tautos ateitis, todėl jas remkite, kaip išgalėdami.

A. M.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuvio — išsvio pareiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savaitraštį «LIETUVIS».

gal būt... taigi! — Aš vėl ką tik nepasakiau... bet tai toks mano įpratimas... Jūsų malonybė, gal būt, nežino, kad šiomis dienomis skrido pro šalį putpelės. Taigi gatvė visa laiką buvo pilna medžiotojų ir šunų. Tai liečia reikala, tai liečia reikala! Ir štai vienas šuo, sentore kavalieriaus, bėga pro šalį, pašo ka ir nutraukia nuo stalo dešras.

— Šuo.
— Taip, seniore. Aš bėgu paskui jį ir drauge su manim iš paskos bėga eži vyrai, kurie buvo užteję krautuvenai nusipirkti ko nors, kad turėtų ką uždėti ant duonos ežiama į lauką. Ar ne taip? Mes vejame šunį, bet negalime jo pagauti. Be to, jeiku mes jį sugautume, kur aš begalėčiau dėti tas sukandžiotas dešras, išvalkiotas po visą gatvę? Visiškai nebeverta jas atimti! Tačiau aš pažinau šunį ir žinoau kieno jis.

Viena akimirksnį, — Pakarone perkirto jį šioje vietoje. — Ar šuns šeiminkas irgi tenai buvo?
— Ne, seniore, — tuoliau atsakė Dočėmaskolo, — Tarp medžiotojų jo nebuvo. Šuo buvo atbėgęs iš namu. Šuns gera uosle, suprantaie, jis buvo pajūtas, kad vyksta medžioklė, ir tol,

matyt, draskėsi, kol pabėgo iš namu. Kaip jau aš sakiau, aš žinau kieno tas šuo, ir tai žino tie abudu mano draugai, kurie irgi matė vaugystę. Dabar, jūsų malonybė, jūs esate įstatymų žino vas ir pasakykite man atvirai, ar šuns šeiminkas privalo man atlyginti už nuostolius?

— Žinoma, jis tai privalo padaryti, mano mielas.
Dočėmaskolo net pašoko iš džiaugsmo, bet tuojau vėl susivaldė ir kreipėsi į abu valstiečius:

— Jūs atidėjote? Sentoros advokatas sako, kad šuns šeiminkas privalo man atlyginti už nuostolius.
— Matote, — jau visiškai šaldžiu, lyg medum pateptu balsu, tarė Dočėmaskolo, — jūsų malonybė tų dešru nevalie, todėl aš iš jūsų imu (nors aš to visiškai nenorėjan)... aš iš jūsų imu savo paties kaina.
— Ne, ne, — atskirto Pikarone, — Jei aš patį jų nevalgiau, tai jas suėdė mano šuo. Taikt tu sakai iš akies, jor ten buvo beveik du kilogramai. Sakysime dvi lyros už kilogramą. Ar tau pakaks?
— Kaip jums patinka
— Keturius lyros. Gerai. Dabar

pasakyk man, sūnau, kiek bus dvidešimt penkis lyros be keturių. Dvidešimt viena lyra, jeigu neklystu. Juk taip. Duokš man dvidešimt vieną lyrą, ir baigsieme reikalą.

— Ką jūs pasakėte?

— Dvidešimt vieną lyrą, — ra miai atsakė Pikarone. — Čia yra du liudininkai, kurie teisingumo dėliai yra reikalingi tiek tau, tiek man, ar ne tiesa? Ką? Tu atėjai pas mane pasiklausti patarimo. Bet aš, sūneli, už patarimus teisės srityje imu dvidešimt penkis lyras, pagal tarifą. Keturius lyras aš esu skolingas tau už dešras. Duokš man dvidešimt vieną, ir baigsieme reikalą.

Dočėmaskolo pažūrėjo jam į veidą ir nežinojo ar juoktis, ar verkti. Ji netikėjo, kad Pikarone kaiba rimtai, bet neatrodė, kad jis ir juokautu.

— Aš... aš jums? — sumurmėjo jis.

— Man atrodo, mano sūnau, tai labai atškus reikalas, — pradėjo aiškinti Pikarone. Tu esi viešbučio savininkas aš kaip ten nebūtu, esu advokatas. Dabar taip pat kaip aš ne neįsiu, kad tau priklauso nuostolių atlyginimas, taip ir tu, man rodos ne-

nelgsi, kad ir aš turiu gauti atlyginimą už patarimą, kurio tu prašei ir kuri aš tau daviau. Dabar tu žinosi, kad jeiku šuo pagrobta tau dešra, tai šuns šeiminkas privalo atlyginti tau nuostolius. Ar tu tai žinojai ir anksčiau? Ne! O už tų žinių suteikimą reikia užmokėti, mano brangusis. Kiek man reikėjo laiko ir darbo, kol aš to išmokau! O gal tu manai kad aš juokauju?

— Taip, seniore, prisipažino Dočėmaskolo beveik su ašaromis, išplėsdamas rankas. — Aš nieku nereikalavsiu iš jūsų už dešras, seniore kavalieriau, aš esu vargšas tamsuolis. Dovanokite man, ir daugiau nekalbėsieme apie tai.

Beabejonės privalo atlyginti, beabejonės privalo atlyginti, — dar kartą patvirtino Pikarone. — Ar tau kas sakė, kad privalo atlyginti?
— Ne, seniore, linksmai atsakė Dočėmaskolo sudėdamas rankas. — Jūsų malonybė dovanos man, vargšui tamsuoliui, kad aš taip iš tolo pradėjau pasakoti, norėdamas pasakyti jūsų malonybė, kad jūs man privalote atlyginti už dešras, nes jas pavogė jūsų šuo Turko.

(b. d.)

J. Gerulaitis.

Kolonizacijos klausimu.

Lietuviai daugumoje yra emdirbiai — ūkininkai. Dauguma jų ir į Braziliją atvažiuo dirbti žemę, joje įsi kurti ir siekti geresnės ateities. Buvo ir tokių, kurie atvyko čia «aukso» ieškoti ir mėgino lengvu būdu, be sunkaus darbo pralobti.

Daugelis lietuvių atvykusių į Braziliją važiuo tiesiai į fazendas. Tačiau fazendose daugumai gyvenimo sąlygos buvo nepakenčiamos ir jie iš ten spruko į miestus. Kiti liko gyventi faزندose ir po šiai dienai. Dar daug lietuvių ir šiandien skursta fazendose.

Visų lietuvių emigrantų buvo vienas tikslas — ieškojimas geresnės ateities. Vieni jos ieškojo miestuose, taikydami prie miestų gyvenimo sąlygų, kiti gi stengėsi kurtis žemės ūkyje Pastarieji, kurie turėjo koletą šimtų milreisu stengėsi įsigyti nuosavos žemės gabalą ir pradėti laisvai gyventi. Čia ir prasidėjo pirmasis lietuvių ūkininkų tragedijos aktas. Mat, su darbo žmonių į Braziliją atvažiuo dar ir kita žmonių rūšis, kurie nenorėjo dirbti jokio rimto ir padorans darbo, bet visais galimais būdais stengėsi išnaudoti mūsų vargo žmones — emigrantus ir iš to ištaiginti gyventi.

Įvairių aferistų ir apgavikų pastangomis tuojau buvo suorganizuotas naujos lietuvių «kolonijos». Tokiu būdu atsirado garšioji «Nova Lithuania» ir «Canaan», kuriose šimtai lietuvių skaudžiai nukentėjo. Garšiosios aferos su dvišimtinomis kolonijomis ne tik skau-

džiai apvilė lietuvius žemdirbius, bet ir visai demoralizavo pačią kolonizacijos idėją. Dauguma skaudžiai apgautų ir nusiviliusių žmonių nenorėjo daugiau girdėti apie žemės ūkį ir kolonizaciją Brazilijoje.

Bet buvo ir tokių žmonių, kurie keletą metų skurdę fazendose patys savo iniciatyva, be jokių «kolonizatorių» pagalbos ėmė rūpintis savo ateitimi: vienur kitur pirko po gabalą žemės ir kūrėsi savo ūkiuose. Kiti nuomavo ir stengėsi laisvai, savarankiškai gyventi. Tokių savo pastangomis ir iniciatyva įsikūrusių ūkininkų Brazilijoje yra dar nedaug, bet jų skaičius nuolat auga.

Daugelis lietuvių suprato, kad jų ateitis, šiaip ar taip, ne mieste. Mieste gali geriau įsikurti tik tai retas. Paprastai darbininkai, — juodaodžiai mieste ateitis nepavydėtina. Todėl daug kas ir stengiasi kaip nors įsikurti žemės ūkyje — tapti savarankišku žmogumi.

Iki šiol žemės ūkyje lietuviai kūrėsi pavieniai, išsiskinę po visokių Brazilijos kraštus. Didesnės kolektyvinės kolonijos įkurti nepavyko. Apie kolektyvinių lietuvių koloniją buvo labai daug kalbėta, daug rašyta, bet šis reikalas ir po šiai dienai lieka tik popierių. Praktiškai nieko neįvykdyta. Mat, kolonijos steigimo darbas yra labai sunkus, sudėtingas ir reikalauja didelio pasiruošimo bei dalyko žinėjimo.

(bus daugiau)

Vietos lietuvių gyvenimas.

IŠVAIKĖ REDAKCINĖ KOMISIJA

Paskutinį laiką kun. Suguto laikraštį «Šviesa» redagavo taip vadinama «redakcinė komisija» susidedanti iš paties kun. Suguto (kaip vyriausiojo redaktoriaus), P. Korsako, V. Naliavikos ir kitų. Prieš koletą dienų kun. Sūgintas kažko susikivirėjo su visa «komisija» ir atidaręs duris ją išvyjo lauk. Redakcijoj kilusios net poitvynės, kur daugiausia nukentėjęs P. Korsakas. Kun. Sūgintas likęs nugaletojas ir išmėtęs «komisiją» už apikakius liko «Šviesa» redaguoti vienas.

Nukentėję «komisijos» nariai iškilingai pasklebė «Liet. Aide Braz.», kad jie su «Šviesa» daugiau nieko bendro nebeturį.

J. K-as

SANTOS LIETUVIAI

Santos lietuvių yra nedaug ir tie patys nieko ypatingu nepasižymi. Uždirba jie ne visai blogai, tačiau geriau gyvenančių lietuvių nedaug yra. Daugelis mūgsta gerokai išgerti, o kitų silpnybė — lošimas azartiniais lošimais, ypatingai vadinamais «bisaietais». Yra ir tokių, kurie prageria ir pralošia paskutinius reišus. Pas tokiuos namuose nesentaika, bartaai, vargas ir skurdas.

Keletas lietuvių šeimynų gyvena labai gražiai, tačiau dauguma skursta.

P. KONSULAS LANKĖSI FAZENDOSE.

Šiomis dienomis Lietuvos Konsulas P. P. Gaučys lankėsi Chantabla ir Tapirubta fazendose. Pirmoji yra netoli Cafelandia miesto (L. Noroeste), o antroji prie Morro Agudo. Įminėtas fazendas neseniai iš Lietuvos atvažiuo-

po 20 rusų šeimų S. Paulo estad o valdžios iššomis.

Chantabla fazendoje naujieji emigrantai iš Lietuvos jaučiasi labai blogai. Neįpratę prie darbo, gyvenimo sąlygų, maisto ir vietos klimato jaučiasi skaudžiai nusiviliusiais ir sako, kad Lietuvoje būtų šimtą kartų geriau gyventi. Jie važiuojant iš Lietuvos buvo daug žadėta, tačiau mažai išpildyta. Beveik visi gyvena labai skurdžiai. Kai kurie net ant maisto pradžioje negali užsidirbti ir brenđa į skolas.

Tapirubta fazendoj naujieji emigrantai jaučiasi geriau. Ten žymiai geresnės gyvenimo sąlygos, nors atlyginimas mažesnis. Be to, yra koletas lietuvių šeimynų, gyvenančių šioje fazendoje po 7-8 metus. Prie jų ir nauji emigrantai geriau jaučiasi. Visos lietuvių šeimynos, kurios šioje fazendoje gyvena po kelis metus, laikosi gana gerai. Nekurios turi net po 20 karvių ir kitų gyvulių. Fazendos administracija taip pat esanti gera ir teisinga.

MIRUSIUJU LIET. MUZIKŲ — KOMPOZITORIŲ PAMINĖJIMAS.

Pracitą sekmadienį Dariaus ir Girėno salėje įvyko mirusiųjų Lietuvos muzikų — kompozitorių — C. Sasnausko, M. Cirlionies ir J. Naujalo mirties sukaktuvių paminėjimas. Paminėjimą surengė kolonijos chorvedis p. J. Stankūnas. Paminėjime dalyvavo pilnutėle salė žmonių. Paminėjimą atidarė Konsulato sekret. p. St. Remencius. Jungtinis choras, solistas p. V. Laurinaitis ir du smulkieji išpildė muzikali paminėjimo programą. Buvo padainuota ir pagrota keletas mirusiųjų kompozitorių kūrinių.

Paskaitą apie mirusius mūsų tautos kompozitorius skaitė p. J. Stankūnas.

Paminėjimui pasibaigus dar kalbėjo mok. S. Bakys, kuris kvietė mūsų kolonijos jaunimą pamilti lietuvišką dainą ir stoti į choras.

Paminėjimas praėjo labai gražiai. Ypatingai vyksū buvo paminėjimo muzikalinė programa.

Dainos mylėtojas.

Berlyno olimpiada Iškilingas atidarymas.—Pirmieji nugalėtojai

Berlynas pergyveno didžią, užsieniečių apilūdį. Svarbiausiomis susisiekimo priemonėmis — laivais ir traukiniais traukė tūkstančiai entuziastingai nusiteikusių svečių, kurie čia šeimuiškai buvo nuosirdžiai sutinkami. Tai vis buvo olimpiados kovotojai ir jų stebėtojai. Vienų ir kitų skaičius nepaprastas: pirmųjų užregistruota 8844, o antrųjų statistikos dar nėra, bet iš viso ko matyti, kad jų bus keliolika dešimtų tūkstančių.

Berlynas pradėjo gyventi nauju gyvenimu, kuriame duoda impulsą triaktinis pasaulio jaunimas, susirinkęs čia parodyti, ka gali geriausio, o viso sportiškojo pasaulio demesys nukryps į Berlyną.

Šeštadienį jau nuo pat ryto prasidėjo didelis iškilmės. Išsirikavusios olimpinės komandos su oimpinė ir savo vėliavomis plaukė į Unter den Linden, prie nežinomojo karolio kapo, kur užėjo vaitikus. Gatvės, kuriomis žyveno olimpiečiai, buvo pasipuošusios gelėmis ir vokiečių vėliavomis, kurios kyšojo iš kiekvieno namo lauko arba balkono. Salgavimai buvo užtvindyti daug tūkstantinės maitos ir Vokietijos sostinė atrodė kaip kokiu karnavalo akštė. Štorka kamštis buvo maždaug 10-ties kilometrų ilgyje. Polijciai tvarko paikatyti į pagalbą atėjo smogiančiųjų dalių būriai.

Iškilmės prie nežinomojo karolio kapo ir eisena užtruko apie 4 val.

Oficialus olimpiados atidarymas įvyko 15,15 val. Į atidarymą atvyko reicho kanceleris Hitleris (jis buvo apsiirengęs nacionalsocialistų uniforma), generolai Blombergas ir Goeringas, Rudolfs Hessas, admiralas Rederis ir kiti žymūs vokiečių vyriausybės ir nacionalsocialistų partijos asmenys. Iš užsienų į olimpiadą yra atvykę ir dalyvio jos atidaryme Italų sosto įpėdinis Umberto, galku įpėdinis Povilas, švedu — Gustavas Adolfas ir kiti įymūs asmenys.

Olimpiada prasidėjo įspūdinga 57 dalyvaujančių valstybių defelada, kurios priekaitė ėjo Graikija, kaip olimpiados pirmtakūnė. Toliau vaistybės ėjo alfabetiškai tvarka — Afganistanas, Argentina ir t. t. Kiekvienu pradefiluojant valstybė publikos buvo sutikta su apodismentais. Ypatingai šitai vokiečių publika sutiko Austrijos, Vengrijos, Lenkijos, Italijos ir Bulgarijos (vokiečių santarviniukų) valstybių spor-

tninkus, o pradefiluojant austrams publika net šokinėjo...

Po defelados vokiečių olimpinio komiteto pirminukas dr. Lewaldas pasakė trumpą kalbą ir paprasė reicho kancelerį Hitlerį atidaryti olimpiadą. Sugaudus patrankos šūviams ir palei do j orą 30.000 karvelių, kompozitoriaus Richardo Strausso dirguojamas orkestras suaržė olimpinių himnų. Tuo momentu atsivėrė Maratono vartai ir į stadioną įbėgo paskutinis estafetininkas, užbaigęs 16 dienų kelionę iš Atėnų į Berlyną ir atnešęs olimpinę ugnį. Estafetininkas įkopė į terasą ir uždege ankura kuris ruseno per visą olimpiados laiką. Po to iš kratik tarpo išsikyrė pirmasis Maratono bėgimo nugalėtojas, apie 60 m. senelis Spiridonas Louisas, kuris, lydinus grafo Baillet —Loutoro ir dr. Lewaldo, atvyko į garbės tribūną, kur Hitleris įteikė alyvos šakelę, graikiškai išardamas šiuos žodžius: «Aš jums įteikiu šia Olimpijos alyvos šakelę, kaip miltis ir taikos simbolį. Mes karštai trokstame, kad tautos savo jėgas bandytų tik šioje pacifistinėje kovoje».

Virs stadiono skaidė cepelinus «Hindenburgas» ir didžiausias vokiečių oriatvis «General»-Feldmaršal von Hindenburgas.

Hitleris ištaręs žodžius «Aš skelbiu mūsų eros XI olimpiadą atidaryta». Po Hitlerio prakalbos defelinda bagėsi ir vėliau prasidėjo lengvosios atletikos rungtynės.

Dėl vietos stokos negalime patalpinti visų olimpiados rezultatų, todėl skaitytojams pranešame tik pirmuosius olimpiados nugalėtojus.

10.000 metr. bėgimas jau pasibaigė. Visas tris pirmas vietas laimėjo suomai: 1. Salminen 30:15,4 min., 2. Askola ir 3. Iso-Holho.

Rutulio stūmimo pirmoji vieta teko vokiečiui Wolke 16,20 metr. (naujas olimpinis rekordas); antras — suomiis Berlund 16,12 metr. trečias — vokietis Stock 15,56 metr. Pasaulio rekordistas Torrance (USA) užėmė tik 5-tą vietą.

Sokime į tojų aukso medalį laimėjo amerikietis negras Johnston, perėkęs 2,03 metr.

(b. d.)

Didelė Nesamone

Yra mokėti buto naoma, kada yra visos galuomybes, be jokio galvosuko, isgyti pilnon nuosavybės ŽEMĖS SKLYPAJŲ IR BUTŲ, MOKANT TIK PO 50\$ Į MĖNESĮ JŪZ VISAĮ (namą ir sklypa)

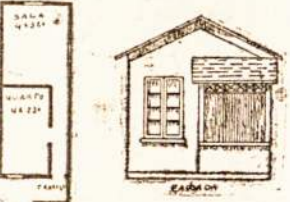
Ta galite pasiekti tikta per FINANSU IR STATYBOS KOFERACIJA (C. I. F.) Rua Benjamin Konstant, 7-A 3 auk. salės 19 — 20.

AGENTURA: Penha, Prača 8 de Setembro Nr. 15 (Bondas «Penha» ligi linijos galo) Kalbama lietuviškai. Atidaryta kasdien, ne ir sekmadieniais.

Taip pat statome namus ir atliekame visus kitus statybos darbus bet kokioje vietoje, įmokant 10% visos statybos ar statybos medžiagos vertės.

Kiekvienas užinteresuotas gali gauti visas smulkias informacijas be jokių kompromisų.

Pir a, negu pirkėsite sklypą ar statysite namus, užteikite pas mus pasiteirauti.

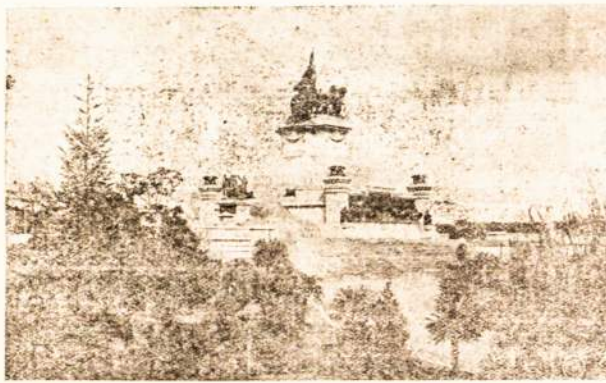
Inžinierius Petras Vileišius Jo mirties dešimties metu sukaktuvėms

Rugpjūčio 12 d. suėjo lygiai dešimt metų, kai mirė vienas iš žymiausių mūsų tautinio atgijimo veikėjų ir lietuviškosios spaudos pionierių — inžinierius Petras Vileišius. Jo kilni asmenybė ir labai dideli lietuviybės darbai, mirties dešimtmėčio progą, leidžia mums nors trumpai atminti šį visai lietuvių tautai ir jos kultūrai nusipelnusį vyrą.

Inž. Petras Vileišius gimė 1850 metų gruodžio mėn. 14 d. Biržų apskr., Pasvalio valsč., Medinių kaime. Aukštųjų mokslus jis išėjo Panevėžio ir Šiaulių gimnazijose, o aukštuosius — Petrapilio universitete ir kelių institutų, kurį jis 1880 metais baigė kelių inžinieriaus laipsniu. Inž. Petro Vileišio lietuviškoji veikla pasireikė jau gana anksti. Vos įstojęs į universitetą, jis tuojau pradėjo aktyvius dalyvauti lietuvių studentų tautiniame judėjime. Čia, drauge su kitais lietuviams studentais, kurį jis 1880 metais baigė kelių inžinieriaus laipsniu. Inž. Petro Vileišio lietuviškoji veikla pasireikė jau gana anksti. Vos įstojęs į universitetą, jis tuojau pradėjo aktyvius dalyvauti lietuvių studentų tautiniame judėjime. Čia, drauge su kitais lietuviams studentais, kurį jis 1880 metais baigė kelių inžinieriaus laipsniu. Inž. Petro Vileišio lietuviškoji veikla pasireikė jau gana anksti. Vos įstojęs į universitetą, jis tuojau pradėjo aktyvius dalyvauti lietuvių studentų tautiniame judėjime. Čia, drauge su kitais lietuviams studentais, kurį jis 1880 metais baigė kelių inžinieriaus laipsniu.

protas, gili kūryba ir nepaprasta ištvėrmė. Jis yra vienas tų vyrų, kuris daugiausia nusipelnė naujam gyvenimui atgyjančiai lietuvių tautai. Jis giliai nujautė ir teisingai įvertino visą tai, kas mūsų tautai rusų priespaudos laikais buvo reikalinga. Mums, nuolat žengiantiems į sviesesnę ateitį, reikia visados prieš akis turėti didžiulį ir idealiskų inž. Petro Vileišio darbų, darbus didelio patrioto ir nepalaužiamos energijos vyro kurio nuopelnus vertindamas kan. Tumas Vaižgantas jį pavadino geruoju mūsų tautos genijum. Juk liūtesu, inž. Petras Vileišius ant atgyjančios lietuvių tautos aukuro sudėjo geriausius savo įėjus, savo išmintį ir savo didžiulius kapitus, be kurių vargiai ar būtų taip intensyviai dėję visas antropometris mūsų tautinis darbas.

Inž. Petras Vileišius mirė 1926 m. rugpjūčio 12 d. Kaune. Jo kūnas buvo palaidotas Kauno Bazilikos kriptoje, tačiau prieš dvejus metus jis buvo pervežtas į Vilnių ir dabar lisis Kauno kapinėse.

Brazilijos Nepriklausomybės paminklas Ypirangoj.

A. Majus.

7 de Setembro.

(Pabaiga)

Tuo tarpu Bahijoj buvo paskelbtas karas. Karinomenės vadas brazilas buvo pakeistas portugalais, tačiau bahijiečiai atsiskė jo klausyti. Vis tik portugalų kariuomenė pavyko brazilus nugalėti ir išsklaidyti. Dom Pedro kreipė del to į auelų admiralų lordą Cochrane, kuris veikė del Čilės nepriklausomybės. Kadangi is to nieko neišėjo, tai paskiau eskadrą su 300 kareiviu blokuoti Bahijos uostą.

Gegužės mėn. 13 d. Rio de Janeiro mieste buvo gauta žinia, kad Portugalija kreipė į Europos valstybes reikalaujama netiesi ginčų vežti į Braziliją. Seimo senatas del to griežtai protestavo ir kreipė į Dom Pedro prašydams priimti «Amžius Brazilijos gynėjo ir globėjo» titulą. Į tai Dom Pedro atsakė: «gynėjo titulu priimu, bet globėjo man nereikia, nes pati brazilija mokės savo globoti».

Portugalijos seimas sužinojęs, kad Brazilijoj šį oklianus konstitucinius seimas, pakėlė didžiulį triukšmą: paskelbė tą naukinę nevaliojančią, atstauke Dom Pedro ir įsakė jam kuo greičiau dirfti į Portugaliją grisdudamas iminti visas teises. Kai šie dekretai plauke jūrems į Braziliją, čia vystėsi daug svarbesni įvykiai.

Paulistas ministris Jose Bonifa-

Liudui Girai sukako 50 metų amžiaus.

Rugpjūčio 25 d. žinomąjį Lietuvos poetui, laikraštininkui, teatro ir visuomenininkui Liudui Girai sukanka 50 metų amžiaus. Liudas Gira gimė 1881 m. rugpjūčio 25 d. Vilniuje, augo Vilniaus krašte; mokėsi Vilniaus realinėje gimnazijoje ir Vilniaus kunigų seminarijoje, kurią 1905 m. pabaigė, tačiau į kunigus neįsivertė.

Augdamas Vilniaus krašte, 11—12 metų eidamas, pradėjo lietuvių ir lenkų kalbos rašyti patriotiškus eilėrašius; 1901 m. pradėjo bendradarbiauti lietuvių Muzijoje Lietuvoje leidžiamose laikraščiuose «Daininke», «Naujienose», «Tėvynės Sarge» ir t. t. Iš pat jaunystės turėdamas didelį įpatraukimą ir pradėjęs savarankiškai gyventi, pasi ryžo darbuotis lietuvių spaudoje. 1905 m. sudėję savo vieta inž. Petro Vileišio leidžiamose «Vilniaus Žiniuose» draug su tuolaikiniu faktiškuoju jų redaktoriumi Jona Kriaučiūnu.

Pradėjęs kurtis nepriklausomos Lietuvos valstybei, Liudas Gira uoliai dalyvavo jos organizavime. Lietuvos Tarybų sprendimu Krašto apsaugos Ministerijos užduotį — Vyriausiąją Ka-

ro Tarybą, Liudas Gira draug su St. Šilingu, pulk. J. Kubiliūn ir gen. N. Gavičiumi buvo paskirtas jos nariu. Čia jis dirbo iki buvo sudarytas pirmasis ministrų kabinetas. 1918 m. pabaigoje jis buvo paskirtas pirmuoju Vilniaus lietuvių karo komendantu ir draug su savo padėjėju kap. Škripa suorganizavo komendantūrą, davusią pradžią Vilniaus batalionui, iš kurio vėliau išaugo 5 p. D. L. K. Kęstučio pulkas. I. Gijos įsakymu Vilniuje Gedimino pilies kaime pirmą kartą buvo iškelta Lietuvos vėliava.

Liudas Gira yra vienas iš žymiausių pomaironinto laikotarpio poetų; jo yra išspausdinta šie eilėraščių rinkiniai: 1. «Dul-dul dūdelė», «Zalioji Pievelė», «dvi laidos»; 3. «Tėvynės keliais», «dvi laidos»; 4. «Ziežirniai», 5. «Zygio godos», 6. «Amžių žiežirniai», 7. «Šiuko gijos». Be šių eilėraščių rinkinių Liudas Gira dar yra išleides keletą rinkinių savo eilėraščių rinkinių jaunomenėi ir mokykloms: «Poezijų raštai», parinkti Lietuvos mokyklų jaunimui ir kitų žymių raštų.

Liudus Gijos žymi dainis eilėraščių yra virtusių liaudies dainoms. Jūs dainuoja tikinčiai, darbininkai, dažnai nežinodami, kad visa tai sukūrta mūsų naujirdaus ir žymaus poeto Liudo Gijos.

Kas girdėti apie kolonizaciją Bolivijoje.

Garsaus mūsų keliaunio ir rašytojo Mato Šalčiaus mestos mintys apie lietuvių kolonijos įsteigimą Bolivijoje rado atgarsio ne tik pas mūsų viešojo Pietų Amerikoje, bet ir Lietuvoje. Reikškimyje nuolat gaunami laišku su pasiūlymais ir paklausimais. Aišku visiems yra įdomu žinoti, ką Šalčius daro savo projektui įgykdyti. Kai kurie, ypač Lietuvoje, mano, kad kolonija jau įsteigta ir Bolivijos ir Lietuvos vyriausybės tuoj imsis masėnis žinomes ir koloniją veltui gabenti. Turime pasakyti, kad kolonijos steigimas yra tai tiktas ir mižinis darbas, kurį reikia labai apgalvoti ir gerai ištyrus visas sąlygas dirbti. Pats Šalčius savo laiske pasisako, kad žaisti su žmonių likimais yra negalima ir reikia pirma visuo turėti tikrus davinius. Kol kas kolonijos steigimo klausimas yra dar studijų būklėje. Tuo tarpu yra sudaryti trys punktai, kurie palaiko su Mato Šalčium uclatinis ryšius vienas Brazilijoje, antras Urugvajuje ir trečias Argentinoje. Brazilijoje ryšiai su M. Šalčium palaikomi per «Lietuvio» redakciją. Punktuose registrujami kandidatai į būsimą koloniją, atskaitinėjama ir paklausimus ir nuolat susirašinėjama su M. Šalčium. Matus Šalčius dabar rūpinasi išgauti per Lietuvos pasuntiniję iš Bolivijos vadžios oficialių visų žadėtų sąlygų patvirtinimą. Savo darbus M. Šalčius derina su DULR ir L. Atstovybe, kuri pritarimas naujai besistiegianti kolonijai bus be galo svarbus ir naudingas. Jau beveik baigiamas ruošti naujai steigiamos kolonijos įstatai. Netrukus M. Šalčius su kitais iniciatoriams žada išleisti apie naują stiegiamą koloniją Bolivijoje brošiūrą. Brošiūra turės šiuos skyrius: 1) Bolivijos aprašymas, 2) Kolonijos apylinkės aprašymas, 3) Prekybos galimamai, 4) Kultū-

(pabaiga 8 pusl.)

gūnė mūsų tautinės spalvos žalia ir geltona! Tai buvo 1822 m. rugsėjo mėn 7 d., šeštadienį. Saulutė emė leista ir Dom Pedro su savo palydovais vyko į São Paulo. Gatvės buvo pilnos žmonių; skambino varpai. Visur aidėjo valio nepriklausomybei.

Bibi-Elbato Naftos Pragaras.

Ant Kaspijos jūros kranto, Balo-vo iškyulyje, per du kilometrus nuo Baku miesto (Rusijoje) dar visiškai neseniai stūksojo menkutis žvėjų kaimelis Bibi-Elbatas. Žmonės čia gyveno labai skurdžiai, maitindamiesi tik žu vimis ir rupia kukuruzų duona. Nei vienas iš jų nežinojo vaikėtąs ant milžiniškų žemės turčių ir niekas net nesapnavo, kad šis menkutis kaimelis bus kada nors žinomas visam pasauliui. Bet pasitaikė čia atklysti vienam gerą uoselį turinčiam biznieriui. Jis suuoodė, kad apie Bibi-Elbatą yra nepaprastai gausūs naftos šaltiniai. Buvo įsteigta šiai naftai eksploatuoti bendrovė, netrukus visu reikalu susidomėjo valdžia ir menkutis kaimelis pavirto naftos pragaru tikra to žodžio prasme.

Dabar Bibi-Elbatas, tai milžiniškas naftos šulinių miškas. Kiek tik akys siekia, visur matyti vien tik mediniai ir geležiniai bokštai, stulpai, trikampiai stiebai. Galingai oša čia jūra, bet niekad nesiliaujančių dirbti naftos siurblių triukšmas nusteibia bet j kurį jūros ošimą. Darbas eina nepaprastai sunkiose sąlygose. Temperatūra čia nepakenčiama. Prie šulinių bokštų beveik visuomet karščių būna po 40 laipsnių, o dažnai dar ir daugiau. Iš šulinių nuolat kyla tvalkios dūtos. Oras sunkus, pilnas prisistūkęs naftos garų, kurie trukdo kvėpuoti ir troškina, lyg kas smaugtų, geležinėmis rankomis sugriebęs už gerklės. Visur čia vyrauja nafta. Kur tik pažvelgsi, visur jos telkšo ištisi ežerai, visur ji teka gausiomis srovėmis. Net ir jūra kiek tik akys užmato nuo jo juoduoja. Bibi-Elbatas yra didžiuliu kovos dėl žibalo lauku.

Apskaičiuojama, kad Bibi-Elbato apylinkėse yra nemažiau kaip 750.000.000 tonų naftos. Tai neapskaičiuojama vertės turtas. Naftos šaltiniuose karštas kyla gaisras. Nafta, nors ir nevalyta, dega neblogiau už žibalą. Užgesinti tokį gaisrą būna negalima. Gaisras tęsiasi daugelį metų, kol išsenka naftos atsarga, arba kol užgesta pats savaime dėl šilų kurių nors priežasčių. Nesunku tad įsivaizdinti nelaimę, jei gaisras kiltų Bibi-Elbate naftos versmėse. Nueltų niekias šimtai milijonų. Nuo gaisro pavojaus šios versmės užtat saugojamos nepaprastai stipriai. Pilna čia techniški gaisrai gesinti priemonių, bet uostinga ir atsargumo. Darbininkų tarpe viešu ir slaptu sąrykiu, kurie saugo nuo ugnies pavojaus ne tik versmės, bet seką ir darbininkus, kad tie neužsimanytų padaryti pasikėsinimą.

Darbininkai čia dirba nepaprastai sunki se sąlygose. Naftai išgauti reikia didžiuliu pastangų ir jėgos. Darbininkai nepaprastame karštyje ištisomis valandomis turi stovėti ant siaurėlių lentų ir kuotikšniausiai stebėti bet tvarkyti žibalo srovę. Darbininkai gali pradžutyt net visai menkutė nedidumo valandėlė. Tik vakare baigę darbą darbininkai gali atsikvėpti, pailsėti, numarinti troškulį nafta dvokiančiu vandeniu ir alkį naftos kvapo prisiskunkusia duona. Kai kurie darbininkai turi dirbti giliai šuliniuose, kur kas minutę gresia pavojus nutrokti. Kiti dirba ligi juosties būdama naftoje. O uždirba tiek pat kiek ir kiekvienas Sovietų Rusijos darbininkas. Tačiau žmoniškas darbo sąlygas čia sudaryti ir ne galima. Naftos darbininkų gyvenimas yra tragiškiausias kiekvienoje

valstybėje ir kiekviename žemės užkampy. Kaip kiekviena naftos šaltinių vieta, taip ir Bibi-Elbatas pragaro vardą yra gavęs neveltai.

Dviveidis Trockis.

Revolucija Ispanijoje, vėl iškelė pasaulinėn viesumoni lyg ir paužirgą nuo kurio laiko Trockio vardą. Pasakutinis metas apie Trockį tik tiek buvo žinoma, kad jis, kaip politinis tremtinys iš Sovietų Rusijos, turėjo ilgai klajoti po buiržuazines vaistyles, ieškodamas pastogės, kol pagaliau rado sau ramų kampelį Norvegijoje. Bu-

Lietuvos Piltakiniai.

vo kalbama, kad Trockio sveikata suirusi, kad Trockis nieko daugiau nenorįs, kaip tik ramybės. Bet, štai, vieni netikėtai Trockio vardas yra pintojamas su Ispanijos įvykiams. Pasirodo, kad ligonis Trockis, gulis beveik mirties patale tolimaj Norvegijoje, esan tikrasia Ispanij komunistų vadis ir šilulukas, duodąs nurodymus, kaip išnaudoti kitus pilietinį karą Ispanijoje komunistinei tvarkai tam kraste įvesti. Šiuo dalyku susidomėjo norvegų policija ir pradėjo Trockio veikimą Norvegijoje arčiau tyrinėti. Norvegų spauda reikalauja Trockį kuo greičiau iš Norvegijos ištremti. Nurodinėjama, kad Trockis esąs pavojingiausias komunistinio internacionalo agentas, pasaulinės revoliucijos skleidėjas, veikias pagal įsakymus iš Maskvos. Tai yra viena sensacija, kurią, tačiau, prašoka antroji. Būteut, sovietų vyriausybė oficialiai praneša, kad Sovietų Rusijoje esąs suketas platus sąmokslas esamajai tvarkai nuversti. Tą sąmokslą ruo-

šę esąs užsieniuse Trockis, Zinovjevas ir dar keli kiti žymūs opozicionieriai komunistai. Sąmokslu daviniai esą ištardyti ir jiems esauti iškelta byla už valstybės išdavimą, kuri jau pradėta sovietų teisme svarstyti. Išsina taip, kad Trockis, būdamas Norvegijoje, dirbo iš karto dvejuose frontuose: Ispanijoje jis norėjęs įvesti komunizmą, ir tuo pat laiku Rusijoje ruošė sąmokslą tam pačiam komunizmui nuversti. Toki plintų gabumai sunkiai įsivaizduojami net ir pas patį didžiausią pasaulinės revoliucijos apaštala. Čia yra kažkaip kitas: arba Trockis yra tikrai įpatulotas į Ispanijos revoliucija su komintern'o žinia, tai tada jokio sąmokslu Rusijoje jis neašėlėjo ruošti; arba jis dalyvavo Rusijoje sąmokslu, tai prie Ispanijos įvykių jis nėra prikišęs pirčių. Kuri iš šių dviejų galimybių teisinga — pasiskęs veltau.

Valgykia ir pensionas.

Skauš pietūs ir mėnesinis pensijonas. Duodami pietūs į namus. Kainos priėnamos. Uželkit pas

JULĖ ŠIMANAUSKIENĖ

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

LIETUVIS

— GYVENIMO VEIDRODIS.

PHOTO RADIO FILM

1/2 tuzino atviručių ir 1 padidinta 18x24 tik 12\$000. Padidinimai nuo 1\$500
Fotografijos atv. didžio nuo 5\$000 pusė tuzino. Fotografijos pasams ir dokumentams nuo 2\$000 — 1/2 tuz., retušuotos — 3\$000. Geriausias darbas mieste už mažiausiomis kainomis.

FERNANDES

Fotografas — filmotojas
Rua Lib. Badaró, 16 sobroloja, sala 1.
S. Paulo Tel. 2-108d

JEI NORITE SIUSTI PINIGUS Į LIETUVĄ, tai pasinaudokite gera proka ir uželkite į Liet. Namus, RUA BANDEIRANTES, 92. Darome pinigines perlinas į Lietuvą litais. Pigiau patogiau ir greičiau, kaip kitur.

Labai pigiai parduodamas naujas gramafonas.

28 rinktinės plokštelės. Tame skaičiuje keletas plokštelių geriausių Lietuvos dainininkų. Teirauti „Lietuvio“ redakcijoj, rua Bandeirantes, 92.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skauš valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensijonas.

Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro) São Paulo.

PIGIAI PARDUODAMAS NAMAS SU SKLYPU

Vila Zelinoje, Rua 5, Nr. 5 (prie pat vaistinės). Namas visai naujas, turi trys kambarius ir dvi virtuves. Labai graži vieta.

Smulkesnės žinios vietoje.

Svarbi Naujiena!

Visi gerb. prenumeratoriai skubinkite atnaujinti prenumeratą 1937 metams jau DABAR, net kas atsis pinigus už prenumeratą ligi š. m. gruodžio 1 d., tas gaus nemokamai didelį KALENDORIŲ — METRAŠTĮ 6\$000 vertės.

Kadangi kalendorių — metraščių turime nedaug, tai juos išsiusime tik pirmiesiems prenumeratoriams.

Mūsų skaitytojams užsieniuse. Lietuvoje:

Lietuvoje „Lietuvj“ galima užsisakyti per DULR Akademinių Skyrių. Prenumeratos kaina metams tik 6 litai, pusmečiui 3 litai. Pinigus galima siusti patu DULR Akademiniams Skyriui, pažymint, kad pinigai įmokami už „Lietuvio“ prenumeratą. Ten pat reikia nurodyti savo vardą — pavardę ir tikslų adresą.

Šiaurė ir Pietu Amerikoje bei kituose šalyse:

„Lietuvj“ galima užsisakyti į bet kurią pasaulio valstybę. Į Šiaurės Amerika „Lietuvio“ prenumeratos kaina metams 1 doleris, Argentinoje — 3 pesai. Urugvajuje 2 pesai (Uruevajaus). Visose kitose šalyse metams 1 su pusė dolerio. Iš visur kitur, iš-kyrus Lietuvą, pinigus reikia siusti patu įvertintu laišku šiuo adresu: „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1664. S. PAULO — BRASIL.

Dr. Wladimir de Thimé

Prisiekusis Advokatas ir Vertėjas.

Vertimai įvairiausių dokumentų iš lietuvių ir kitų kalbų. Redaguojami visokie dokumentai: kontraktai, raštai, prašymai ir kt.

Visokių dokumentų išrūpinimas, kaip «caderneta de identidade e trabalho», įvairūs liūdymai, šamados ir visokių svarbių bylų vedimas.

RUA BENJAMIN CONSTANT NR. 1 sala 23 (esq. Praça da Sé) Tel. 2-6255

LEITE VIGOR

Geriausias pienas São Pauly

S. A. Fabrica de Productos Elimenticios**VIGOR**

Rua Joaquim Carlos, 174 S. Paulo

Tel. 9-2161, 9-2162, 9-2163.

**„Lietuvio“ prenumera-
ta papiginta!**

1936 metams „Lietuvis“ į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisių (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Į Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsakyti „Lietuvį“ savo gimintems bei draugams į Lietuvą, Argentiną, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kaimo,
- 4) Mokoji, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Menkaičio krautuvė S. Annoj.
- 6) Ant Largo da Sé kioske (prie laikrodžio).
- 7) Kirilausko krautuvė, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoj visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83 1° andar

Tel. 2-3885

**Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neatsa-
ko.****Dr. B. K. Chipiakoff**

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Efigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadienis nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras**A. JAZARA-SNEGE**

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.**PRISIEKUSIS VERTĖJAS.****MIGUEL OCOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-6393

Vertia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

DĖMESIO!**DĖMESIO!**

Per «LIETUVIO» Administracija Tamsta gali išsirašyti šiuos lietuviškus laikraščius, išsiunčius kas savaitę:

1. «DIRVA», didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išleistas Cleveland mieste. Kaina metams 12 milreisių, pusmečiui 6\$000.
2. «AMERIKOS LIETUVIS», didelis ir įdomus laikraštis, išleistas kas savaitę Worcester mieste. Kaina metams 12 milreisių, pusmečiui 6 milreisiai.
3. «PIETŲ AMERIKOS ŽINIOS», 12—16 pusl. savaitraštis, išleistas Argentinoje. Kaina metams 10 milreisių, pusmečiui 6 milreisiai.
4. «ŠVYTURYŠ», Argentinios lietuvių laikraštis katalikiškos krypties. Kaina metams 10 milreisių, pusmečiui 6 milreisiai.

Visus minėtus laikraščius galima užsakyti «Lietuvio» Administracijoj Rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šiuo adresu: «Lietuvis» caixa postal 1764 laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsakyti.

«Lietuvio» Redakcijoj galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių lietuviškų laikraščių.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Cuyabá	12. 9. 36.
Bagė	27. 9. 36.
Macedonter	10. 10. 36.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.]

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Istaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai
Istaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Darbininkų streikai Prancūzijoje

Lille mieste susireikavo tekstilės fabriku darbininkai. Deryboms su darbdaviais tarpininkauti išvyko Prancūzijos ministras pirmininkas Leon Blum. Streikas dar tęsiasi.

Gaisras Paryžiaus operoje

Šiomis dienomis Paryžiaus operoje kilo didelis gaisras, kuris vis tik greit pavyko likviduoti. Gaisras didelių nuostolių nepadarė. Gaisro priežastis tyriama.

Baisios gamtos nelaimė Norvegijoje

Iš Oslo pranešama, kad Norvegijoje paskutinėmis dienomis siautė didelė liūtys su audromis, nuo kurių pradėjo skilti didžiulės kalnų uolos ir kristi žemyn. Per šias gamtos nelaimes žuvo kelios dešimtys žmonių. Apie tiek yra ir sužeistų. Materialiai nuostoliai labai dideli.

Rašytojų Kongresas Buenos Aires mieste

Buenos Aires mieste šiuo metu vyksta didelis rašytojų kongresas, kuriame dalyvauja daugumos pasaulio rašytojų žymesnieji rašytojai, jų tarpe ir lietuvių rašytojas ir keliautojas Matas Salčius.

Europos padėtis labai įtempta

Prancūzijos laikraščiai rašo, kad sąryšis su įvykiais Ispanijoje, Europos politinė padėtis pasidarė labai komplikuota ir įtempta. Ir visai nedidelis

incidentas šiuo metu gali sukelti tikrą karo audrą visoje Europoje.

Ispanijos sukilėliai užėmė San Sebastian miestą

Po didelių kovų Ispanijos sukilėliai užėmė didelį San Sebastian miestą. San Sebastian miestą paėmė generolo Molla vadovaujamos sukilėlių dalys. S. Sebastianio užėmimas laikomas labai svarbiu strėginiu atžvilgiu. Miesto gyventojai sukilėlius sutiko su didelėmis ovacijomis.

Visuose kituose frontuose aštrios kovos eina toliau. Legalistų jėgos, kaip praneša laikraščiai, kaskart stipnėja, nežūrint, kad jie gausiai remiami Prancūzijos ir Sovietų Rusijos. Legalistų vartojamas teroras ir nežmoniškas žiaurumas visą Ispanijos visuomenę sukėlė ant kojų. Legalistai laikosi tik kariuomenės ir policijos pagalba.

Vokietija nerinti nutraukti santykius su Sovietais

Iš Berlyno pranešama, kad oficialines Vokietijos suomsnuose plačiai kalbama apie nutraukimą diplomatinį santykių su Sovietų Rusija. Vokiečių spauda paskutiniu laiku pradėjo smarkiai atakuoti Sovietus.

— Paskutinėmis dienomis Gibraltar mieste įvyko smarkus incidentas manifestanų su policija. Keliolika asmenų suimta.

— Kuboje susekta slapta ekstremistų organizacija, kuri veikė prieš dabartinę valdžią. Ekstremistų vadai suimti ir padėti į kalėjimą.

Pranešimai

ORGANIZACINIAI IR KORESPONDENCIJOS KURSAI

Nuo spalio 1 dienos S. Paulo Lietuvių Klubas savo patalpoje, rua Bandeirantes Nr. 92 atidaro organizacinius ir korespondencijos kursus. Į kursus gali jau dabar užsirašyti visi lietuviai, kurie dirba bet kokiame organizacijoje ar šiaip domisi organizaciniu darbu ir veikimu. Kursuose bus paruošiami organizacijų ir spaudos darbininkai. Visi lietuviai kursais gali naudotis nemokamai. Baigusiems kursams bus išduodami pažymėjimai.

Smulkesnės žinios teikiamos vietoje.

Dėl šachmatų ir šaškių turnyro kursai atidėti iki spalio 1 d.

RIO DE JANEIRO MIESTE «LIETUVIS» GAUNAMAS

pirkti pavientais numeriais: «Vilniaus» Sogos patalpoje, Praça Tiradentes Nr. 46 ir ant Largo da Lapa ir Avenida Mém de Sá kampo laikraščių kioske.

Redakcijoj yra laiskai:

M. Aračtovyt, J. Adžganskui, L. Barauskui, H. Budrevičiui, J. Balčiūnui, J. Dievitėnui, J. Dudorenkui, T. Davolytei, V. Jankevičiui, A. Juknevičiui, J. Junkai, A. Indai, A. Indriūnui (perduoti) J. Jasulionui, J. Kalinai, A. Kavaliauskui, A. Karpavičiui, V. Kliušniskui, U. Lecendauskienei, L. Pipio rionei, T. Petroniui, kun. B. Sugintui, A. Spragoniui, I. Stankevičiui, J. Trylikauskui, B. Valėnui, M. Venckui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkti pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

DR. EDITH KOGAN

DANTIETĖ—CHIRURGĖ

Berlyno — Brazilijos universitetu, Burnos ligos. Dirbtinai dantys.

Avenida São João, 613 Ap. 1, 1 and.

Šachmatų turnyro eiga

Jau pasibaigė I-sis Liet. Klubo šachmatų turnyro ratas. Tuo tarpu pirmoje vietoje stovi E. Pažera su 8 taškais, II-je S. Jurevičius su K. Bratkeusku po 7 taškus, III-je J. Vasiliauskas (buvusis pereitų metų čempionas) ir S. Bakšys — po 6 taškus, IV-je L. Gaigalas ir Jurgutis po 4 taškus, toliau Bagdonas J. Zacharka su 1½, ir Šukevičius su 0 taškų. Turnyras tęsiamas. Kas liks čempionu dar nežinoma.

Paieškojimas.

Lietuvos Konsulatas S. Pauly rua Aureliano Coutinho Nr. 88 paieško:

1. Stasį, Antaną Pugauską, kilusi iš Vilniaus krašto, 1926 m. išvykusi iš Lietuvos Urugvajun ir dabar gyvenančią Brazilijoje.

2. Oną Černevičienę (Andriejaus dukrė) su šeimais: sūnumis — Vaclovu, Vladu ir Stasiu ir dukteriną Jadvyga. Jie iš Lietuvos išvyko 1926 m.

Kas apie virš minėtus asmenis turi žinių, arba jie patys, prašomi pranešti Konsulatui.

(tesinsys iš 5 pusl.)

KAS GIRDĖTI APIE KOLONIZACIJĄ BOLIVIJOJE.

ru galimūmai, 5) Kaip bus organizuojama kolonija, 6) Ką turėtų turėti kiekvienas kolonistas, 7) Amatūninkai, 8) Pirmieji darbai kolonijoje, 9) Kolonijos įmonės, 10) Kolonijos įkūrimo sąlygos, 11) Kolonijos dvasinio gyvenimo įstatymai, 12) Įstatų projektas, 13) Pasifidėjimo tekstas, 14) Žinios apie save, 15) Praktiški nurodymai.

Brošiūra bus išsiuntinėta visiems «Lietuvio» skaitytojams Pietų Amerikoje ir Lietuvoje veltai.

Kolonizavimo darbas nemanoma daryti paskubomis. Tik komisijai ištyrus sąlygas vietoje, bus imtasi realių žygių. Šiandien prašo pranešti, kad jis neduoda jokių garantijų, kad ten bus gerai, priešingai pabrėžia, kad pradžioje, kol įsikurs, bus blogai. Tik yra galimybės atėty geriau susitvarkyti. Pats Salčius vyksta kartu su kolonistais ir ten drauge gyvena, dirba ir įveda į koloniją savo išnašus. Kitą kartą parašysime daugiau.

Iniiciatorius

Šeštadieni, rugsėjo 19 dieną

LIET. NAMU SALIJE, RUA BANDEIRANTES, 92 RENGIAMAS DIDELIS

VAKARAS

Gražūs žaidimai, šokiai, kofetė, serpenti ir t. t. ir t. t. VISI, VISI, KAIP VIENAS ATŠILANKYKITE Į ŠĮ NEPAPRASTĄ VAKARĄ. Pradžią 8 val. vak., Pabaigą 4 val. ryto. Panelėms įėjimas laisvas. Vyrams su pakvietimais. Pakvietimai gaun. vietoje.

LIKVIDACIJA

Brangenybės, laikrodžiai ivairūs dalykai dovanoms

Neturėdams reikalingos vietos savo sankrovoje naujoms prekėms, kurias gaunu šiuo metu gruodžio mėnesi, esu priverstas dali esamųjų labai pigiai parduoti.

Likviduojamos prekės yra taip pat naujos, daugumoje importuotos dar šiais metais.

Pasinaudokite -- tik kelioms dienoms

Prekės naujos ir moderniškos specialėmis kainomis ir daug žemiau jų tikros vertės.

JOALHARIA WORMS--R. Direita (Esq. L-go da Misericordia)--JUSTINO WORMS(Proprietario)

N. B. - As mercadorias não REMARCADAS serão vendidas com abatimento de 20 0/0 sobre o preço mercado na etiqueta.